

Thematisch overleg over preventie & gezondheidsbevordering #2

 16 professionals uit de welzijns- en gezondheidssector.

 Zie presentatie [hier](#).

Het thematisch overleg in de zorgzones wordt georganiseerd om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en om kennis te delen, de behoeften van de bevolking te monitoren, de aanpassingen op het gebied van aanbod en samenwerking te identificeren en gezamenlijk uit te voeren acties voor te stellen. Alle actoren uit de welzijns- en gezondheidssector zijn welkom.

Handvatten om met begunstigden in gesprek te gaan over voedselhulp en veranderingen in eetgewoonten.

Bevindingen en aanpassingen van het aanbod

- Uit de presentatie van Brigitte Grisar van de Federatie van Sociale Diensten bleek duidelijk in welke moeilijke situatie de voedselhulpsector zich bevindt: **de vraag neemt toe** terwijl de beschikbare middelen afnemen. De voedselhulporganisaties zijn dus niet langer in staat om iedereen onvoorwaardelijk te verwelkomen en stellen toelatingscriteria vast – die begunstigden stigmatiseren en de toegang beperken.
- De aanwezige professionals wezen op de noodzaak om **de verschillende vormen van voedselhulp te diversifiëren**, door de ontwikkeling van initiatieven die de sociale banden versterken te ondersteunen, zoals kookworkshops of een plek waar mensen kunnen samenkomen. Zo kan het thema voeding op een minder stigmatiserende manier worden benaderd.
- Het is belangrijk dat professionals over de nodige middelen beschikken om basisvragen over gezonde eetgewoonten te beantwoorden, maar het is ook belangrijk dat zij **een netwerk kunnen opbouwen** om begunstigden indien nodig door te verwijzen.

Monitoring van de behoeften van de bevolking

- Omdat de diensten overbelast zijn, moeten begunstigden een heel hindernissenparcours doorlopen om aan voedselhulp te komen. Daarbij moeten ze **hun kwetsbare situatie bewijzen** via een procedure die vaak opdringerig en vernederend is.
- Als het gaat over hun eetgewoonten, kunnen begunstigden te maken krijgen met **dwingende en culpabiliserende opmerkingen** van hulpverleners. Mensen als kinderen behandelen, eetgewoonten veroordelen en geen rekening houden met culturele verschillen werden genoemd als manieren die niet erg doeltreffend zijn om begunstigden naar gezondere eetgewoonten te leiden.

Gezamenlijk uit te voeren acties en vooruitzichten

Tijdens de uitwisselingen kwamen een aantal mogelijkheden aan bod **om voedselhulp beter met de begunstigden te bespreken**: actief luisteren, de moeilijkheden en schaamte van de begunstigden erkennen en een vertrouwensband opbouwen. Het is ook belangrijk om met begunstigden te praten over de mogelijkheid dat ze in de toekomst misschien geen voedselhulp meer krijgen, zodat ze alvast kunnen nadenken over andere oplossingen.

De professionals hebben ook de ideale aanpak geschetst om begunstigden effectief te stimuleren **hun eetgewoonten te veranderen**: een aanpak die draait om luisteren, respect voor culturele realiteit en inspelen op de behoeften van mensen. Bij die aanpak wordt gestreefd naar een geleidelijke aanpassing die voortbouwt op de bestaande gewoontes van de begunstigde.

Save the date

De volgende bijeenkomst vindt plaats op **10/09/26** en gaat over het gebruik van sociale media door jongeren: hoe kunnen we hierover gezamenlijke preventieve acties opzetten? Hier vind je informatie en kan je je inschrijven
Zie de agendapagina → hier.

Thematisch overleg over preventie & gezondheidsbevordering #2

Waarom werken rond de toegang tot voeding? Waar staan we nu?

Een van de doelstellingen van het thematisch overleg 'Preventie en gezondheidsbevordering' is om te werken aan de **gezondheidsdeterminanten**. Volgens de WHO zijn dat 'de persoonlijke, sociale, economische en omgevingsfactoren die de gezondheidstoestand van individuen of bevolkingsgroepen bepalen'.

Voeding wordt erkend als een belangrijke gezondheidsdeterminant, en dus als een relevante factor voor preventieve actie.

In het kader van de opdrachten die aan de zorgzones zijn toevertrouwd en de activiteiten van het ondersteuningsteam van Zorgzone Zuid-Oost, werd voeding tijdens de eerste bijeenkomsten van het thematisch overleg Preventie en gezondheidsbevordering (2024) aangemerkt als een prioriteit om aan te werken.

Na gesprekken met de andere ondersteuningsteams van de zorgzones en op basis van het wetenschappelijke ondersteuningswerk van Brusano over [voedselonzekeerheid](#) heeft het team van Zorgzone Zuid-Oost besloten het onderwerp uit te breiden naar de toegang tot gezonde en voldoende voeding.

Bij de start was het nog niet duidelijk of de meest relevante problematiek voor de professionals in het veld de toegang tot gezonde voeding was of de toegang tot voldoende voeding. Er werd daarom een kader voorgesteld om de discussies langs die twee lijnen te laten verlopen. Uit de gesprekken bleek uiteindelijk dat de deelnemers in Zorgzone Zuid-Oost vonden dat er in de eerste plaats moest worden gepraat over de toegang tot voldoende voedsel.

Op 18 november 2025 vond een eerste bijeenkomst over dit onderwerp plaats.

Meer specifiek ging het tijdens het thematisch overleg vooral over het onderwerp **matige voedselonzekeerheid**. De publicatie van Brusano maakt een onderscheid tussen **matige voedselonzekeerheid**, gekenmerkt door 'onregelmatige toegang tot voeding en onevenwichtige eetgewoonten', en **ernstige voedselonzekeerheid**, die meer lijkt op periodes van hongersnood die typerend zijn voor landen met lage inkomens.

Hoewel we veel over voedselhulp hebben gesproken, moeten we voor ogen houden dat de aanwezige professionals vooral afkomstig waren uit organisaties die mensen naar voedselhulp doorverwijzen, en niet uit die sector zelf.

Tijdens deze bijeenkomst in november werden de verschillende belemmeringen voor toegang tot gezonde voeding aangehaald, waaronder de belemmeringen die niet alleen met inkomen te maken hebben. De professionals benadrukten ook hoe belangrijk het is om het stigma rond voedselhulp weg te nemen en om bij het opzetten van voedselhulp rekening te houden met de behoeften en gewoontes van begunstigden.